

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 35/2026-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov Heyrovského 14, BA**, Heyrovského 2052/14, Bratislava, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Margita Lonská, s. r. o., Kalinčiakova 25, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava II) v konaní sp. zn. B2-50C/86/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava II) v konaní sp. zn. B2-50C/86/2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. B2-50C/86/2019 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadost'učinenie **2 000 eur**, ktoré **je** mu Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v označenom konaní. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov a sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie 20 000 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 35/2026-12 z 15. januára 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Sťažovateľ sa žalobou podanou na okresnom súde 30. októbra 2019 domáha proti žalovanému odstránenia väd diela a zaplata zmluvnej pokuty. Na základe výzvy súdu bolo 20. januára 2020 doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe. Okresný súd 18. februára 2020 doručil sťažovateľovi výzvu na podanie repliky k vyjadreniu žalovaného. Sťažovateľ 4. marca 2020 doručil repliku a znalecký posudok. Žalovaný sa k replike a znaleckému posudku vyjadril 2. mája 2020. Okresný súd v júli 2020 vyzval sťažovateľa na zaplata súdneho poplatku a vyjadrenie k duplike žalovaného. Vyjadrenie sťažovateľa bolo doručené 23. septembra 2020.

4. Dňa 23. novembra 2020 okresný súd nariadil pojednávanie na 10. február 2021, ktoré však bolo zrušené z pandemických dôvodov. Okresný súd následne zaslal žalovanému vyjadrenie sťažovateľa z 23. septembra 2020, ku ktorému sa žalovaný vyjadril 8. marca 2021. Dňa 5. mája 2021 okresný súd doručil posledné vyjadrenie žalovaného sťažovateľovi a vyzval ho na predloženie príloh k znaleckému posudku. Prílohy sťažovateľ doručil 1. júna 2021. Po doručení vyjadrenia žalovaného k týmto prílohám okresný súd 17. septembra 2021 nariadil pojednávanie na 9. september 2022.

5. Vo veci boli vykonané pojednávania 9. septembra 2022 a 17. marca 2023. Na základe doplňujúcich otázok žalovaného súdny znalec vypracoval doplnok k znaleckému posudku, ktorý doručil súdu 14. novembra 2023. Mestský súd 20. februára 2025 zaslal stranám sporu doplnok znaleckého posudku s možnosťou vyjadriť sa k nemu. Dňa 3. apríla 2025 bolo nariadené pojednávanie na 18. september 2025, na ktorom mestský súd rozsudkom vo veci rozhodol.

6. Proti rozsudku mestského súdu podal žalovaný 10. novembra 2025 odvolanie. Dňa 20. novembra 2025 mestský súd doručoval sťažovateľovi výzvu na vyjadrenie k odvolaniu, ktorú si sťažovateľ prevzal 6. decembra 2025. Po opakovanom predĺžení sudcovskej lehoty doručil sťažovateľ vyjadrenie k odvolaniu 23. januára 2026.

7. Sťažovateľ uvádza, že v napadnutom konaní dochádza k zbytočným prietahom. V postupe súdu prvej inštancie dochádza opakovane k neodôvodnenej nečinnosti. Namieta neskoré doručenie jeho vyjadrenia (z 23. septembra 2020) žalovanému, a to až po 5 mesiacoch, rovnako skutočnosť, že prvé pojednávanie bolo nariadené až na september 2022, teda až po 3 rokoch od podania žaloby. Namieta aj prietahy v súvislosti s doručením doplnku znaleckého posudku sťažovateľovi. Ani po 6 rokoch od trvania sporu nie je vo veci právoplatne rozhodnuté. Žalovaný podal proti rozsudku odvolanie, ktoré sťažovateľovi ku dňu podania ústavnej sťažnosti ešte nebolo doručené.

II. Vyjadrenie mestského súdu

8. Mestský súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti popísal priebeh napadnutého konania a uviedol, že k odôvodneným priet'ahom došlo zo strany okresného súdu v období od 17. septembra 2021 do 9. septembra 2022, keď vo veci nekonal plynule.

III. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želatelného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokovanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov (II. ÚS 573/2022). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

11. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, predmetom napadnutého konania bol nárok na odstránenie väd diela (na bytovom dome). Ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie z hľadiska jeho predmetu tvorí bežnú a štandardnú agendu rozhodovania všeobecných súdov, teda nie je po právnej stránke zložitú. Vzhľadom na nutnosť znaleckého dokazovania možno posudzovanú záležitosť považovať po vecnej stránke za zložitejšiu. Z hľadiska významu predmetu konania pre sťažovateľa ide o štandardný spor, ktorý nie je obzvlášť prioritizovaný.

12. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným priet'ahom.

13. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj tretím hodnotiacim kritériom, teda postupom mestského súdu v napadnutom konaní. Poukazuje predovšetkým na to, že trvanie tohto konania na súde prvej inštancie v čase podania ústavnej sťažnosti 6 rokov sa vzhľadom na povahu veci už samo osebe javí ako neprimerané. Z prehľadu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva, že v počiatočnom štádiu konania konal okresný súd plynulo. Dĺžku konania poznačili však dve obdobia neodôvodnenej nečinnosti súdu prvej inštancie. V prvom prípade je to obdobie od septembra 2021, keď súd nariadil pojednávanie, ale až s termínom 9. septembra 2022, čo je značne dlhá lehota. Druhé obdobie nečinnosti zaznamenal ústavný súd v období od novembra 2023,

keď bol súdu doručený doplnok znaleckého posudku, až do februára 2025, keď súd tento doplnok zaslal stranám sporu. Mestský súd tak vo veci rozhodol rozsudkom takmer po šiestich rokoch od podania žaloby.

14. Ústavný súd konštatuje, že podstatné skutočnosti týkajúce sa napadnutého konania neboli sťažovateľom v ústavnej sťažnosti prezentované v úplnosti. Sťažovateľ v prvom rade opomenul skutočnosť, že prvé pojednávanie bolo nariadené v novembri 2020 (teda po roku a mesiaci od podania žaloby) na 10. február 2021. Je síce pravdou tvrdenie, že v čase podania ústavnej sťažnosti sťažovateľovi ešte nebolo doručené odvolanie žalovaného, ale v tom čase už výzvu s odvolaním mal uloženú v elektronickej schránke, pričom zásielku prevzal až 6. decembra 2025.

15. Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že súd prvej inštancie nezvolil v súdnom konaní taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza. Ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom a dĺžka konania nie je primeraná, a preto rozhodol, že postupom mestského súdu (ako právneho nástupcu okresného súdu, pozn.) bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

16. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Keďže v čase rozhodovania ústavného súdu nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté, ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

17. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia 20 000 eur, čo odôvodnil neprimeranou dĺžkou napadnutého konania a skutočnosťou, že ide o vec, ktorej rozhodnutie je vo verejnom záujme, keďže ide o vlastnícke práva osôb žijúcich v bytovom dome, ktorých sťažovateľ zastupuje ako správca domu.

18. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08, IV. ÚS 302/2020).

19. S poukazom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, charakter konania, správanie sťažovateľa a na konštatovanú nečinnosť mestského súdu, deklarovanie porušenia práv sťažovateľa a príkaz konať v napadnutom konaní je podľa názoru ústavného súdu primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 2 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.
Trovy konania

20. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Preto ústavný súd rozhodol o povinnosti mestského súdu nahradiť sťažovateľovi v určenej lehote trovy konania na účet jeho právneho zástupcu (bod 4 výroku tohto nálezu).

21. Trovy konania pozostávajú z odmeny a ďalších náhrad advokáta v celkovej výške 949,17 eur s DPH, ktoré boli určené podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (odmena podľa § 11 ods. 3 vyhlášky za dva úkony právnej služby po 371 eur/úkon, a to prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti; náhrada podľa § 16 ods. 3 vyhlášky 2 x 14,84 eur; DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky 177,49 eur).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2026

Robert Šorl
predseda senátu